

Кафедра соціальної роботи та мовної підготовки

Схвалено:

На засіданні кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024 р.

Завідувач кафедри Лариса ОЛЕКСІЄНКО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методологія і методи соціальних досліджень»

Спеціальності: 231 Соціальна робота

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Соціальна робота»

Спеціалізація: _____

Кременчук, 2024

Розробники силабусу навчальної дисципліни:

Єфременко Аліна Григорівна – доцент кафедри **соціальної роботи та мовної підготовки**

Викладач:

Єфременко Аліна Григорівна – доцент кафедри **соціальної роботи та мовної підготовки**

Силабус розглянуто на засіданні кафедри **соціальної роботи та мовної підготовки**

Протокол № 10 від «23» червня 2024р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	«Методологія і методи соціальних досліджень»
Шифр та назва спеціальності	231 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	кредитів 4/ 120 год Лекції: 32 Практичні заняття: 20 Самостійна робота студентів: 68
Терміни вивчення дисципліни	3 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://krm.maup.com.ua/methodical-support-of-educational-disciplines/

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Єфременко Аліна Григорівна	
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки
Контактна інформація викладача:	
Е-mail	efremenko@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+380677534923
Телефон кафедри	(0536) 75-88-58
Портфоліо викладача	https://ki-maup.com.ua/department-of-social-work-and-language-training/

3. Загальна характеристика дисципліни

Ключові слова: наука, дослідження, методи, інформація, процес.

Мета курсу: опанування здобувачами необхідних теоретичних і практичних знань щодо проведення наукових досліджень у соціальній сфері та узагальнення отриманих результатів у відповідних наукових роботах.

Предмет курсу: організація і проведення наукового дослідження у соціальній сфері.

Програмні компетентності:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК-10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

СК-19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Результати навчання:

ПРН 1 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 4 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 9 Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі

професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

ПРН 13 Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

Зміст курсу:

Модуль 1. Теоретичні основи наукового дослідження

Тема 1. Визначення поняття наука, її функції та класифікація.

Наука як особлива сфера людської діяльності. Основні функції науки в суспільстві. Виникнення науки та її еволюція. Суб'єкти та об'єкти науки. Класифікація наук.

Тема 2. Сутність наукового дослідження, його предмет, об'єкт і мета.

Поняття «метод» і «методика» дослідження.

Сутність методології дослідницької діяльності. Поняття категорії. Методи наукового дослідження. Структура та техніка наукових досліджень. Синергетика в соціальній сфері.

Тема 3. Організація процесу наукового дослідження

Формулювання наукової проблеми. Класифікація наукових досліджень. Структура та етапи наукового дослідження. Організація процесу наукового дослідження. Використання аналітичних технологій у наукових дослідженнях проблем соціального характеру.

Тема 4. Організація наукової діяльності та підготовка наукових кадрів в Україні

Основні принципи раціональної організації наукової діяльності. Принципи формування науково-технічної політики. Організаційна структура наукової діяльності в Україні. Склад та підготовка наукових кадрів. Основні форми підготовки науковців.

Модуль 2. Організація наукових досліджень у соціальній сфері та їх ефективність.

Тема 5. Характеристика методів наукового дослідження у соціальній сфері

Соціальна діагностика як комплексний процес дослідження соціального явища. Загальні методи соціологічних досліджень. Основні принципи експериментування в соціальних науках. Роль соціального діагнозу у подоланні проблем в дослідженому соціальному об'єкті.

Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення наукових досліджень в соціальній сфері

Поняття інформації та її види. Методи збирання і обробки інформації. Класифікація носіїв інформації. Види аналізу соціальної інформації.

Тема 7. Характеристика основних видів наукових робіт

Мета і завдання науково-дослідних робіт. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень. Графічні способи зображення результатів наукових досліджень. Основні вимоги до виконання та оформлення наукових робіт відповідно до державних стандартів.

Тема 8. Проведення наукових досліджень у соціальній сфері

Взаємозв'язок наукових і соціальних цінностей як умова сучасного розвитку науки. Поняття сцієнтизму та антисцієнтизму. Сутність етосу наукових досліджень. Соціальні та когнітивні цінності етосу науки. Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень у соціальній сфері.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

4. Політика курсу:

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Zoom за допомогою поєднання різних форм та методів навчання.

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених політикою оцінювання.

Тестування проводиться з використанням автоматизованих систем онлайн-тестування в

синхронному або асинхронному режимах. Кількість балів за тест визначається відповідною системою в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох правильних відповідей на питання тощо).

Робота на практичних заняттях передбачає опрацювання лекційного матеріалу з поєднанням таких форм і методів навчання, як дискусія, публічний виступ, тестування, кейс-завдання тощо.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів навички щодо проведення самостійних наукових досліджень у соціальній сфері, вміння ефективно аналізувати літературні та інформаційні джерела для написання наукових робіт різного виду, а також дотримуватись встановлених вимог щодо оформлення таких робіт.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених практичних занять відбувається в індивідуальному порядку під час консультацій (в очному режимі або в режимі on-line на платформі Zoom).

Система оцінювання та розподіл бюджету часу:

Поточний контроль

Тема / завдання	Форма контролю (звітності)/ макс. кількість балів	Бюджет навчального часу			Примітки
		Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента	
Тема 1.	ПР-3	4	2	5	
Тема 2.	ПР-3	4	2	5	
Тема 3.	ПР-3	4	4	5	
Тема 4.	ПР-3	4	2	5	
Підсумкове тестування за модулем 1	ПТ-10				
Тема 5.	ПР-3	4	4	5	
Тема 6.	ПР-3	4	2	5	
Тема 7.	ПР-3	4	2	5	
Тема 8.	ПР-4	4	2	5	
Підсумкове тестування за модулем 2	ПТ-10				
ІНДЗ-15				28	
ПК-40					
Всього:	100	32	20	68	

Умовні позначення: ПР – робота на практичних заняттях, ПТ – підсумкове тестування, ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання, ПК – підсумковий контроль (екзамен).

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю дисципліни є екзамен. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі сумування оцінок за всі види контролю, які мали місце протягом семестру та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати екзамен, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимально – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи:

Індивідуальні завдання

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів основні елементи творчого процесу, навички проведення власних наукових досліджень у соціальній сфері, використовуючи різні види наукових робіт (реферати, тези, статті).

Тему ІНДЗ та напрям соціального дослідження студенти визначають самостійно, узгодивши її з викладачем курсу. Робота виконується у позааудиторний час, а результати презентують по завершенні курсу у формі доповіді з презентацією.

ІНДЗ оцінюється у 15 балів за наступними критеріями:

15 балів – наукове дослідження виконано на актуальну тематику, опрацьовано достатня кількість інформаційних джерел, структура роботи та оформлення відповідають встановленим вимогам.

10 балів – наукове дослідження актуальне, опрацьовано достатня кількість інформаційних джерел, структура роботи відповідає встановленим вимогам, проте є несуттєві зауваження щодо оформлення.

5 балів – студент проаналізував недостатній обсяг інформаційних джерел і виконав ІНДЗ з суттєвими порушеннями у структурі та оформленні наукового дослідження.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика академічної доброчесності:

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

5. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Становлення соціальної роботи як науки в Україні. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/200264/mod_resource/content/1/%D0%BB%D0%B5%D0%BA_1_13.htm 7
2. Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 200 с
3. Бегаль О. Сутність соціальної роботи: теоретико-методологічні принципи дослідження URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_55_81.pdf

4. Корягін М., Чік М. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Алерта, 2019. 492 с.
5. Чорноморденко І.В., Ткач І.Я. Соціальна робота як об'єкт філософування URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/19074/12-Chornomordenko.pdf?sequence=1>
6. Колесников О. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2021. 144 с.
7. Палеха Ю., Леміш О. Основи науково-дослідної роботи : навч. посібник. Київ : Ліра-К 2019. 336с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://www.gntb.n-t.org/>
2. Загально академічний портал наукової періодики. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
4. Сервер Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/